

Znanstveno istraživački projekt HRZZ 8509 „Accounting and financial reporting reform as a means for strengthening the development of efficient public sector financial management in Croatia“

Okrugli stol:

Aktualnosti u upravljanju imovinom u javnom sektoru: regulatorni i praktični institucionalno - računovodstveni aspekti

EFZG, 13.rujna, 2018.

Iskaz imovine u državnom vlasništvu u Republici Srpskoj

*prof.dr.sc. Jelena Poljašević,
suradnica na projektu HRZZ*

Uvod

- Imovina države sastoji iz heterogenih oblika imovine koja se dijeli na finansijsku i nefinansijsku a o okviru ovih kategorija na stalnu i obrtnu.
- Dok se jedan dio ove imovine javlja i u privatnom sektoru, te je priznavanja i vrednovanje olakšano, postoje određeni oblici specifične imovine kao što su infrastrukturna, nasljedna i druga sredstva čije je priznavanje i vrednovanje problematično.

1. Imovina u vlasništvu Republike i lokalnih zajednica

- *Zakon o stvarnim pravima RS*
- (1) Republika, jedinica lokalne samouprave, javno preduzeće, javna ustanova i druge javne službe koja su nosioci prava svojine javnog prava imaju kao vlasnici u pravnim odnosima isti položaj kao i drugi vlasnici, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Nepokretnostima iz stava 1. ovog člana raspolaže, upravlja i koristi ih organ koji je za to nadležan na osnovu zakona.
- **Pretvaranje prava korišćenja, upravljanja ili raspolaganja**
- (1) Ako posebnim zakonom nije drugačije propisano, pravo upravljanja, korišćenja ili raspolaganja kao osnovno pravo na stvarima u društvenoj, odnosno državnoj svojini, koje do stupanja na snagu ovog zakona nisu postala svojina drugog lica, pretvara se u pravo svojine njegovog dosadašnjeg nosioca ili njegovog pravnog sljednika, ako te stvari mogu biti predmet svojine.
- (3) Pravo upravljanja, korišćenja ili raspolaganja na nepokretnostima u društvenoj, odnosno državnoj svojini, koje do stupanja na snagu ovog zakona nisu postale svojina drugog lica, pretvara se u pravo svojine jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nalazi ta nepokretnost, ako je nosilac tog prava prestao da postoji i nema pravnog sljednika.

1. Imovina u vlasništvu Republike i lokalnih zajednica

- *Zakon o utvrđivanju i prenosu prava raspolaganja imovinom na jedinice lokalne samouprave*
- (4) Prema članu 4. Zakona nosilac prava raspolaganja nad navedenom imovinom je jedinica lokalne samouprave, a nosioci prava korištenja ili upravljanja su organi, organizacije, ustanove i institucije koje se financiraju iz budžeta jedinice lokalne samouprave, a koji istu na dan stupanja na snagu ovog zakona, koriste za obavljanje zakonom ili drugim propisom utvrđenih nadležnosti.

2. Problem priznavanja imovine

- Komunalnu infrastrukturu u dijelu u kome je Republika Srpska titular prava raspolaganja i dobra u opštoj upotrebi jedinice lokalne samouprave čine:
 - a.1. vodovod;
 - a.2. kanalizacija
 - a.3. toplana
 - b. javni parkovi u gradovima i naseljima, trgovi, ulice, lokalni putevi, javna rasvjeta, sanitarne deponije komunalnog i drugog otpada i gasovod;
 - c. drugi objekti čiju izgradnju je finansirala jedinica lokalne samouprave.
- *Ključni nedostatak Zakona je što ne definiše pravo vlasništva nad preduzećima u čijim bilansima se nalazi navedena imovina, tako da se vlasnik akcijskog kapitala pojavljuje Republika Srpska, a ne opština/grad.*
- *Jedinice lokalne samouprave su odgovorne za funkcije koje su im date u nadležnost, ali istovremeno nisu vlasnici imovine koja im je potrebna za obavljanje tih nadležnosti*

2. Problem priznavanja imovine

- Usljed prethodnih nedorečenosti i sukoba između pojedinih zakona, te nepostojanja jedinstvenog registra državne imovine u praksi se susreću različita rješenja:
 - Imovina se priznaje i u poslovnim knjigama lokalnih zajednica i javnih komunalnih preduzeća;
 - Javna preduzeće navedenu imovinu priznaju kao nematerijalnu sa neograničenim vijekom upotrebe te ne vrše amortizaciju, dok se ova imovina kod lokalnih zajednica amortizuje;
 - Kapitalizacija ulaganja u ovu imovinu izostaje usljed nepostojanja informacija kod lokalnih zajednica; i sl.

-

2. Problem priznavanja imovine

- Posljedice neadekvantog priznavanja infrastrukturne imovine:
 - Neralno iskazana vrijednost imovine,
 - Neadekvatna visina kapitala javnih komunalnih preduzeća,
 - Nepravilno klasifikovanje izdataka u budžetima lokalnih zajednica,
 - Nemogućnost tačnog utvrđivanja cijene koštanja komunalnih usluga,
 - Netačni konsolidovani finansijskih izvještaji lokalnih jedinica i javnog sektora u cjelini.

3. Nasljedna sredstva

- Ako se neko nasljedno sredstvo ne može kontrolisati one se ne može ni priznati kao sredstvo.
- Najveći problem priznavanje je određivanje vrijednosti
- Ukoliko nije moguće utvrditi vrijednost treba ga vrednovati po jednoj monetarnoj jedinici
- Osnove vrednovanja su nabavna vrijednost/cijena koštanja, tržišna vrijednost ili vrijednost zamjene/vrijednost u upotrebi
- Usljed prethodnog u napomenama uz finansijske izvještaje potrebno objelodaniti potrebne informacije